

Fontos az önállóság és a pályázati sikerek

Szerző: Hajós Anna

A Dél-Dunántúlon, a Mecsek északkeleti lábánál, a Váraljai-völgyben található Váralja. A Mecsek révén itt is szubmediterrán éghajlat alakult ki, mérsékelten meleg és mérsékelten nedves, az országos átlagnál magasabb középhőmérséklettel és napsütéses órákkal. Itt található Tolna megye legmagasabb pontja, az 593 méter tengerszint feletti magasságú Dobogó.

1961-ig meghatározó volt a község életében a szénbányászat. Most munkalehetőséget a környező települések nyújtanak. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy önerőből kevés dolgot tudnak megvalósítani, bevétel híján. A múlttól és a lehetőségekről beszélgettünk **Sziebert Éva** polgármesterrel.

– *Honnan származik a település neve?*

– A község határában álló Várfő-hegyről, más néven Törökdombról kapta. Itt földvár állt a XII-XIII. században, amely később török kézbe került, megfigyelőhelyként használták.

– *A község történetében szerepel, hogy sok sváb családot kitelepítettek innen Németországba. Ők még visszajárnak?*

– Nem, már megöregedtek, viszont van német testvértelepülésünk, Hahnheim. Éppen most fogjuk ünnepelni a kapcsolatunk létrejöttének a 20 éves évfordulóját nagyszabású gálaműsorral. Egyik évben mi megyünk hozzájuk, másik évben ők jönnek ide. És nemcsak egy küldöttség érkezik ilyenkor, hanem egész busznyián. Egy hosszú hétvégét töltenek nálunk.

– *Ön hogy került Váralja polgármesteri székébe?*

– A 2014-es választáson kezdtem polgármester jelöltként, mert elődöm nem szeretett volna újra indulni. Akkor megválasztottak és azóta igyekszem a településért a legjobb tudásom szerint végezni a munkát. Régi vendéglátós családból származom, ezen a területen dolgoztam sokáig,

Sziebert Éva polgármester

majd itt a településen a Tanodában voltam mentor. Szeretnék ősszel is indulni a tisztségért, folytatva a pályázatokat.

– *Mivel foglalkozik a lakosság?*

– Már nagyon rég óta bányásztelepülés volt a miénk, feketeszenet bányásztak. Jelenleg is hatalmas mennyiségű készlet van a föld alatt, az elmúlt

Váralja

húsz évben folytak kísérletek a bányászat újraindítására és ez a lépés ma is napirenden van.

– *Ez Váraljának jó lenne, vagy sem?*

– Nehéz kérdés. Biztos lenne rossz oldala is, de úgy gondolom, a mostani technológiával már nem úgy kell elképzelni, mint ahogy a 65-70-es években a brikettgyár működése során minden kor mos volt. Most meglenne az az előny is, hogy az itt élőknek munkalehetőséget biztosítana. Mióta bezárták a bányákat, az egy ideig Komlóra, az ottani bányába járók már Bonyhádra mennek, valamint a közelmúltban Nagymányokon létrehozott iparterületre, ahol sok üzem létesült. A 30 kilométerre lévő Szekszárd is nyújt munkalehetőséget.

– *Itt, helyben nem volt ilyen fejlesztésre mód?*

– Sajnos a rendszerváltás után nem gondoltak erre, és éppen ezért elestünk ettől a nagyon lényeges bevételtől, az iparüzési adótól.

– *A település történetét olvasva láttam, hogy 29 éve önállóak. Miért érezték ezt fontosnak és szükségesnek?*

– A múlt rendszerben Váralját Nagymányokhoz csatolták közigazgatásilag, az lett a szék-

helyközség. 1990. január 1-jétől, a helyi népszavazás sikere nyomán nyertük vissza az önállóságunkat. Ez az előző forma nem mindig kedvező a kisebbik településnek. Az első mindig a nagyobb volt, sok tekintetben. És ez így történt a mi esetünkben is. Hátrányos helyzetben éltünk hozzájuk képest.

– *Hogy látja a közmunka szerepét a község életében?*

– Régebben jelentős volt a benne résztvevők száma, de ma már úgy látom, lassan kifutóban van a program. Úgy gondolom, aki dolgozni szeretne, az elmúlt években kapott rá lehetőséget, el tudott helyezkedni, aki nem, az nem is akar igazán munkához kezdeni.

– *Hány lakosa van Váraljának?*

– 821-en vagyunk. Sajnos fogy a népesség, jelentősen magas az idősek száma.

– *A turizmus segíti esetleg a települést?*

– Váraljának van egy nagyon szép parkerdeje, tájvédelmi körzettel határos. Számos védett állat, és növényfaj él itt. A 70-es években három horgásztavat is kialakítottak. Az egész megyéből jönnek ide élvezni ezt a turisztikai látványosságot.

A váraljai tó

A TOP-os pályázat keretében nyertünk 200 millió forintot a tavainknak, valamint a váraljai patak és a csapadékvíz elvezetésére, az iszapolódás megszüntetésére. Ezt sem tudtuk volna saját erőből elvégeztetni. A pályázat keretében megvalósul a három tó kikotrása és a falun átfolyó patak rendbetétele. Van egy ifjúsági tábor is a község területén, ez azonban nem az önkormányzat tulajdona, hanem Bonyhád városé. A látványosságaink közé tartozik a bányamúzeumunk, amely közel 200 év bányászkodásának állít emléket a földalatti táróban, Magyarországon majdnem egyedülálló módon.

– *A Magyar Falu Program pályázatain indultak-e valamelyik lehetőségért, támogatás elnyeréséért?*

– Először a Nemzeti és helyi identitástudat erősítése pályázaton indultunk, amelyen Váralja község Tolna megyében a legmagasabb összeget nyerte el, 21 millió 753 ezer forintot. Ebből szeretnénk a művelődési ház vizesblokkjának a felújítását megvalósítani, az akadálymentesítést elvégezni, illetve a bejárati ajtókat kicserélni. A művelődési ház katasztrófális állapotban van. Évek óta szükség lenne a felújításra, most el tudunk indulni,

még hozzá önerő nélkül, mert ne felejtsük el, hogy az ilyen kis településeknek, mint a miénk, csak a pályázatok adnak lehetőséget. Nem tudjuk az önrészt vállalni. Számunkra fontos volt, hogy száz százalékos támogatást kapjunk. A kapott összegben benne szerepel a tervezés, a műszaki ellenőrzés díja. Lehetett továbbá programokra pályázni. Eszközbeszerzésre, és egy fő foglalkoztatására kaptunk 3 millió forintot. Ugyancsak pályázattal nyertünk orvosi eszközökre 3 milliót, így a nemrég felújított orvosi rendelőnket korszerű eszközökkel tudjuk felszerelni.

– *Van közösségi élet?*

– Több civilszervezet működik a településen. Ilyen a Váraljáért Egyesület, a Hagyományörző Egyesület, a Váraljai „Jószerecsét” Bányász Egyesület, a Váralja Gyermekéiért Egyesület. Folyamatosak a programok; ha valaki szeretne, a falu kulturális életében részt tud venni. A Magyar Falu Programban további három dologra pályáztunk, az egyik a régi szokások, hagyományok megismertetése, óvodás, iskolás gyerekek tanítása népi játékokra. Népviseletes babák öltöztetése, a sárközi viselet megismertetése, népdalok, táncok tanítása szerepel benne. Most indult egy egyhetes tábor óvodáskorú gyerekeinknek, amelyik mind ezt magában foglalja.

– *Milyen különleges ünnepe van Váraljának?*

– A Kuglóf Fesztivál a legvonzóbb rendezvényünk. Ezen kerül sor a régi váraljai lakodalmas süteménynek az összeállítására, a dagasztására. A mi asszonyaink ott egy nagy teknőben végzik mindenki szeme előtt ezt a munkát, és egyúttal tanítják a fiatal nemzedéknek ennek a hagyományos süteménynek az elkészítését.

– *A TÖÖSZ tud a munkájában segíteni?*

– Nagyon szeretem a Szövetség rendezvényeit, ha időm engedi, mindig részt veszek a konferenciáikon, ahol korrekt tájékoztatást kapunk az éppen aktuális lehetőségekről.